

Kommunledningskontoret

Dnr KS 2025/117

Till Kommunstyrelsen

SÅM:s förslag till verksamhetsbudget 2026 samt investeringsplan 2026-2028

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen att godkänna informationen angående SÅM:s upprättade förslag till verksamhetsbudget 2026 och investeringsplan 2026-2028.

Sammanfattning av ärendet

Enligt §12 i förbundsordningen för SÅM ska direktionen årligen, senast vid april månads utgång, uppta samråd med förbundsmedlemmarnas kommunstyrelser kring ett av direktionen upprättat förslag till budget. Förslaget ska i tillämpliga delar utformas i enlighet med intentionerna i förbundsmedlemmarnas regler för ekonomistyrning. Förbundsdirektionen fastställer därefter, senast vid utgången av november månad, kommunalförbundets budget för nästkommande verksamhetsår. Budgeten ska innehålla en investerings- och finansieringsplan för den kommande treårsperioden.

Ärende

Enligt §12 i förbundsordningen för SÅM ska direktionen årligen, senast vid april månads utgång, uppta samråd med förbundsmedlemmarnas kommunstyrelser kring ett av direktionen upprättat förslag till budget. Förslaget ska i tillämpliga delar utformas i enlighet med intentionerna i förbundsmedlemmarnas regler för ekonomistyrning. Förbundsdirektionen fastställer därefter, senast vid utgången av november månad, kommunalförbundets budget för nästkommande verksamhetsår. Budgeten ska innehålla en investerings- och finansieringsplan för den kommande treårsperioden.

Verksamhetsbudget 2026

SÅM har upprättat ett förslag till verksamhetsbudget för 2026. Budgetförslaget är framtaget med ett minusresultat på 3 miljoner kronor.

SÅM:s budgetförslag med ett minusresultat för 2026 är ett led i att minska skulden till avgiftskollektivet. Under 2025 kommer SÅM återbetala ca 11 miljoner kronor till villahushållen via avdrag på fakturan för att reglera överuttaget från 2024. När SÅM har återbetalat dessa 11 miljoner så kvarstår ändå ca 11 miljoner kronor sedan tidigare år, att reglera genom budgeterat underskott. I ett leda att minska skulden budgeteras därmed ett minusresultat om 3 miljoner kronor för 2026.

Intäkter

Intäkterna ökar med ca 26 miljoner kronor jämfört med budget 2025. En stor del av intäktsökningen kopplas till Hylte kommuns inträde i förbundet. Även den ersättning som SÅM erhåller från förpackningsproducenterna bidrar till högre intäkt i budgeten för 2026. SÅM planerar dessutom att föreslå en taxehöjning inom sophämtning hos flerbostadshus och verksamheter samt inom slamtömningen om 4 % till 2026. Dessa verksamhetsgrenar är i dagsläget delvis underfinansierade jämfört med sophämtning hos småhusen. En sådan taxehöjning bidrar också till intäktsökningen 2026.

Kostnader

Kostnadsökningen i budgeten för 2026 uppgår till ca 34 miljoner kronor och den största delen beror på övertagandet av Hyltes avfallsverksamhet när Hylte kommun träder in i SÅM. Dessutom medför ökade insamlingskostnader kopplat till införandet av obligatorisk matavfallssortering och FNI hos flerbostadshusen en högre kostnad 2026. Införandet av obligatoriskt FNI tillsammans med ökad investeringstakt inom återvinningscentralerna medför samtidigt högre ränte- och avskrivningskostnader. Därtill bidrar i vanlig ordning den årliga lönerevisionen samt indexökningar enligt avtal på befintliga entreprenader.

Investeringsplan 2026-2028

Ett förslag till investeringsplan för 2026-2028 är framtaget. Det totala investeringsutrymmet under treårsperioden har planerats till 90 miljoner kronor för SÅM i dess nuvarande omfattning. Den årliga investeringstakten är således satt till cirka 48 miljoner kronor för 2026, 21 miljoner kronor för 2027 och 21 miljoner kronor för 2028. Orsaken till att 2026 är högre är att Hylte kommun tillkommer i SÅM. Hyltes inträde bidrar med 30 miljoner av de 48 miljoner kronor som belastar 2026. Normalt sett har den årliga investeringstakten tidigare planerats till ca 20 miljoner kronor per år.

Hylte kommuns inträde i SÅM medför att SÅM behöver köpa loss Hyltes anläggningstillgångar utifrån dess bokförda värde på samma sätt som när SÅM bildades av GGVV-kommunerna. Enligt nytt lagkrav så ska FNI bli obligatoriskt för alla hushåll senast under 2026. Vid Hyltes inträde behöver SÅM således även införskaffa, montera och ställa ut fyrackskärl inom Hylte kommun till en kostnad motsvarande cirka 15 miljoner kronor. Utöver detta krävs inköp av en ny hjullastare till Hylte återvinningscentral.

Fokus i investeringsplanen ligger på investering och reinvestering i SÅM:s återvinningscentraler som i dagsläget är delvis eftersatta. I Gislaved och Värnamo föreligger det behov av att separera tung lastbilstrafik från besökarna ur säkerhetsaspekt då de tunga transporterna i anslutning till återvinningscentralerna tenderar att öka. Både i Gislaved och Värnamo krävs även viss ombyggnad av ytor, materialfickor, trafikflöden mm för att förbättra ÅVC:ernas funktion och besökarnas upplevelse.

I investeringsplanen har nu SÅM:s utbytesplan för hjullastare implementerats vilket medför investering i en hjullastare till Värnamo ÅVC under 2026 samt en hjullastare till Gislaveds ÅVC 2028.

De planerade självservice - ÅVC:erna i syfte att utöka tillgängligheten till de mindre återvinningscentralerna är framskjutna till 2027-2028.

Investeringen kopplat till säkerhetshöjande åtgärder samt andra mindre investeringar på ÅVC:erna har utökats något i planen 2026-2028.

Investeringen i nya sopkärl kopplat till införandet av FNI och matavfallssortering hos flerbostadshusen har SÅM stort fokus på under 2025-2026.

Hylte kommuns inträde i SÅM 1 januari 2026 medför behov av utökat lån i december 2025.

Föreslagen investeringstakt i övrigt kommer med tiden även att medföra att SÅM behöver utöka sitt låneutrymme ytterligare. Avskrivningstakten är lägre än investeringstakten i och med komponentavskrivning kopplat till den höga nyttjandeperioden för flera av de större investeringarna.

Beslutsunderlag:

Utdraget ur protokoll från SÅM:s direktion 2025-04-14

Förslag verksamhetsbudget 2026 SÅM

Budgetjämförelse 2026-2025 SÅM

Förslag investeringsplan 2026-2028 SÅM

Beslutet ska skickas till

SÅM

Ekonomikontoret

Handläggare

Annika Hedvall, kommundirektör